

højesteretsprocedure kræver, således at det er lidet rimeligt at berøve højesteret enhver beføjelse i så henseende.

Man peger endvidere på det betænkelige i på grundlag af den lempelige landsretssagførerprøve at give adgang for enhver landsretssagfører, der har haft beskikkelse i 5 år, og tilføjer, at rigtigheden af denne betragtning bestyrkes ved de mindre gode erfaringer, højesteret har gjort med hensyn til den i sin tid indførte adgang for landsretssagførere til at give møde for højesteret i egne sager.

Det er altså ingenlunde således, at højesteret har været tilfreds med den procedure, der er blevet præsteret i medfør af den nævnte adgang, men man har naturligvis måttet tage den til følge, og der har ikke været og er vel ikke nogen politisk mulighed for at få forholdet ændret; men vi mener bestemt ikke, at denne kompromisordning kan anføres som argument for at gå endnu et skridt videre.

Det er blevet anført, at højesteret kun i få tilfælde har benyttet sig af adgangen til at fratage landsretssagførere adgangen til at møde. Den er kun benyttet over for 5 af de 308 landsretssagførere, der i tiden fra 1. januar 1933 til 30. juni 1955 har procederet i højesteret, men ser man på oversigten bilag 4, betænkningens pag. 51, vil man se, at ud af de 308 har 256 kun mødt fra 1 til 4 gange, og i betragtning af retsplejelovens betingelser for fratagelse af retten, nemlig af vedkommende efter gentagen procedure eller på anden måde har vist sig uegnet til at procedere for højesteret, må der dog utvivlsomt kræves adskillige fremmøder, før adgangen benyttes.

Den oversigt, der findes i bilag 3, betænkningens pag. 50, over forløbet af af lagte prøveprocedurer i samme tidsrum, er måske nok så talende. Den viser, når man tager de tre første kolonner med i beregningen, at af de prøveprocederende har 46 pct. bestået, mens 54 pct. ikke er fundet egnet.

Når man betænker, at det selvfølgelig er de dygtigste og de i procedure mest øvede, der fremstiller sig til prøve, så giver denne statistik et langt bedre billede af, at kvaliteten af landsretssagførernes procedurer gennemgående langtfra ligger i det plan, som højesteret ønsker.

Det forekommer os i øvrigt, at man, når det som her drejer sig om et forslag, som vedrører højesterets egen arbejdsform, og som har sammenhæng med kvaliteten af det arbejde, som højesteret gennem sine endelige domme er i stand til at præstere, bør afstå fra ændringer, når højesteret, hvis kollegium omfatter vidt forskellige anskuelser og temperament, *enstemmigt* er imod en ændring.

Hvis man derfor alene ser på det rent retsplejemæssige, kan der vist ikke være større tvivl om, at man gennem forslaget langtfra vil opnå en forbedring af retsplejen for højesteret, men derimod en forringelse, der sikkert vil vise sig i løbet af nogle år, efter at ændringen er indført.

Men det ser ud, som man har stirret sig blind på det ene: at få højesteretssagførerprøven afskaffet, og afskaffet nu, uden at man har anlagt videregående retsplejemæssige synspunkter.

Når forslaget er fremsat, er det ganske givet af sagførermæssige grunde.

Det ser man af de bemærkninger, som fremkom i det folketingsudvalg, der i 1953 behandlede et lovforslag om udvidelse af antallet af dommere i højesteret, idet man dér fremhævede, at ordningen giver højesteretssagførerne en urimelig fordel i konkurrencen med kolleger, der ikke har underkastet sig og bestået prøven.

Men spørgsmålet er, om sådanne betragtninger — selv om de var rigtige, hvad vi bestrider — virkelig kan begrunde en ændring som den foreslåede.

Det må erindres, at den ordning, vi har, har eksisteret siden loven af 1868 og endda længere tilbage, idet man før 1868 havde højesteretsadvokater.

De forskellige kategorier af sagførere blev opretholdt i retsplejeloven, uden at der som nævnt var tale om, at det skulle være en overgangsordning.

Først i slutningen af 20'erne kom tanken om afskaffelse af højesteretssagførerprøven frem. Måske var forholdene lidt anderledes dengang. Det var jo særlig den daværende justitsminister Zahle, der fremhævede, at der var så få højesteretssagførere, at det i visse tilfælde kunne være vanskeligt at få nogen til at føre sin sag, og endvidere, at det i mange tilfælde kunne være urimeligt, at klienten skulle skifte, når han nu